

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat KURUM tarafından yanıtlanması konusunda gereğini arz ederim. (7.04.2021)

Saygılarımla

M. Bakan

Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

Ülkemizde hava kalitesi Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yürütülen 'Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği' üzerinden sağlanmaktadır. Bu yönetmelik kapsamında hava kalitesi sınır değerleri yer almaktadır.

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ve Avrupa Birliği (AB) tarafından da kükürt dioksit, azot dioksit, azot oksitleri, partiküler madde, kurşun, benzen, karbon monoksit, ozon, arsenik, kadmiyum, nikel, benzo(a)piren ve ozon gibi kirleticilerin ölçülmesi ve değerlendirilmesi gerekliliği ortaya konulmuştur. Ülkemizdeki yönetmelikte de bu kirleticilerin ölçülmesi, değerlendirilmesi ve önlemler alınması zorunludur.

Türkiye'deki 81 ilin tamamında hava kalitesi izleme istasyonu bulunmaktadır. Bakanlık, bilgiler şeffaf bir biçimde kamuoyu ile paylaşmak için de havaizleme.gov.tr sitesini kurmuştur. Ancak bakanlık bu istasyonların tümünde aynı parametreleri ölçmemektedir.

Genel olarak Partikül Madde 10 ve kükürt dioksit (SO₂) ölçülmektedir. Karbon monoksit, PM 2,5 (Partikül Madde), kurşun, kadmiyum, ozon, arsenik gibi çok önemli kirleticiler ise ölçülmemektedir. Bu nedenle Türkiye genelindeki istasyonlardan alınan veriler yetersizdir. Yetersiz olması nedeniyle kirliliğin düzeyi de tam olarak eksik tespit edilememektedir.

Bütün bu sorunların yanı sıra 2016 Haziran döneminden bu yana İzmir'de termik santralin ve özellikle ağır sanayinin yoğun olduğu Aliağa, Menemen, Yeni Foça ve Bozköy bölgelerindeki Hava Kalitesi İzleme İstasyonları'nın verileri paylaşılmamaktadır. Hatta bakanlığın oluşturduğu havaizleme.gov.tr adlı sitede bu bölgeler yer almamaktadır. İzmir ile ilgili sitede sadece Çiğli, Karşıyaka, Bayraklı, Bornova, Konak-Alsancak, Konak-Güzelyalı, Buca-Şirinyer ve Seferihisar'da bulunan istasyonların bilgileri görülmektedir.

Hava kirliliği, dünyanın birçok yerinde olduğu gibi Türkiye'de de en önemli çevre sağlığı sorunlarından birisidir. Termik santralının yanı sıra ağır sanayi bölgesi olmasıyla çok fazla kirleticiye maruz kalan Aliağa, Menemen, Yeni Foça ve Bozköy bölgelerinin yakınında hava ölçüm istasyonu kurulmasına rağmen sonuçlarının açıklanmaması ise akıllarda 'değerlerin sınırın çok üzerinde olduğu için açıklanmadığı' şüphesini doğurmaktadır.

48973

Öte yandan konuyla ilgili verdiğim 27/09/2019 tarihli 7/19217 esas numaralı yazılı soru önergemde “2016 Haziran döneminden itibaren Aliağa, Menemen, Yeni Foça ve Bozköy bölgelerindeki hava ölçüm istasyonlarının verilerine ulaşılamamaktadır. Verilerin kamuoyuyla paylaşılmama sebebi nedir? 2016 Haziran döneminden itibaren Aliağa, Menemen, Yeni Foça ve Bozköy bölgelerindeki hava ölçüm istasyonlarının verilerine ulaşılamamaktadır. Verilerin kamuoyuyla paylaşılmama sebebi nedir? Bakanlığınız; Aliağa, Menemen, Yeni Foça ve Bozköy'ün 2016 Haziran döneminden itibaren 2017, 2018, ve 2019 (Eylül ayı dahil olmak üzere) aylar bazında hava kalitesi verilerini ne zaman paylaşacaktır?” sorularını sormuştum.

Önergeme verdiğiniz 11/11/2019 tarihli yanıtta, “Hava Kalitesi İzleme İstasyonlarında ölçülen değerlerin, ‘havaizleme.gov.tr’ adresine veri aktarımı cihazı ve yönetim yazılımı hizmet alımı işi yürütülmekte olup söz konusu yazılımın temin edilmesinin ardından tüm veriler ilgili internet adresinden anlık olarak takip edilebilecektir” denilmiştir. Bu bağlamda;

1 – Kasım 2019’da verdiğiniz yanıtta, Hava Kalitesi İzleme İstasyonlarında ölçülen değerlerin, ‘havaizleme.gov.tr’ adresine veri aktarımı cihazı ve yönetim yazılımı hizmet alımı işi yürütülmekte olduğunu ifade etmiş, yazılımın temin edilmesinin ardından tüm veriler ilgili internet adresinden anlık olarak takip edilebileceğini belirtmişsiniz. Söz konusu hizmet alımı işi tamamlanmadı mı? Tamamlanmadıysa bunun sebebi nedir? Tamamlanması için işletilen sürecin detayları ve akıbeti nedir?

2 – Bahsedilen hizmet alımı gerçekleştiyse, biz neden 2016 Haziran döneminden beri Aliağa, Menemen, Yeni Foça ve Bozköy bölgelerindeki hava ölçüm istasyonlarının verilerine hala ulaşamamaktayız? Verilerin kamuoyuyla paylaşılmama sebebi nedir?

3 – Bakanlığınız; Aliağa, Menemen, Yeni Foça ve Bozköy'ün 2016 Haziran döneminden itibaren 2017, 2018, 2019, 2020 yıllarına ait hava kalitesi verilerini ne zaman paylaşacaktır?

4 – 27/09/2019 tarihli 7/19217 esas numaralı yazılı soru önergemde sorduğum “İzmir'deki 9 istasyonun içerisinde Aliağa, Menemen, Yeni Foça ve Bozköy bölgelerindeki istasyonlar yer almamaktadır. Bunun sebebi nedir?” soruya verdiğiniz 11/11/2019 tarihli yanıtta, “İzmir ilinde (Ege Bölgesi modülü altında) hali hazırda ulusal ağa bağlı 9 adet istasyon bulunmaktadır. Ege Temiz Hava Merkezi kapsamında kurulan 14 adet istasyon da yazılımı tamamlandıktan sonra ulusal ağa bağlanacaktır” denilmiştir. Söz konusu 14 istasyonun yazılımı tamamlanmış ve ulusal ağa bağlanmış mıdır? Bağlanmadıysa bunun sebebi nedir? Bahsedilen istasyonların yazılımının tamamlanarak ulusal ağa bağlanması için yürütülen sürecin detayları nedir? Ne zaman istasyonların yazılımı tamamlanacak ve ulusal ağa bağlanacaktır?